

الحمد لله
البرحمين!

18.7.9

دانشگاه تربیت معلم تهران

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

گروه تاریخ

پایان نامه کارشناسی ارشد تاریخ

(ایران اسلامی)

عنوان:

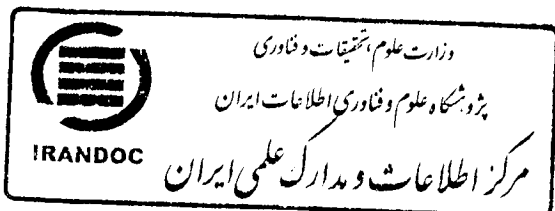
جشن‌های دوهزار و پانصد ساله شاهنشاهی (انگیزه‌ها- پیامدها)

استاد راهنما:

دکتر فؤاد پور آرین

دانشجو:

هادی دل آشوب

تابستان ۸۹

۳۳۸۹ / ۱۰ / ۲۶

۱۵۰۷۰۹

باسمه تعالی

صورت جلسه دفاع از پایان نامه

با یاری خدای متعال جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد آقای هادی دل آشوب در رشته تاریخ ایران اسلامی تحت عنوان: «جشن های دوهزاروپانصدساله شامنشاهی (انگیزه ها- پیامدها)» با حضور هیئت داوران در ساعت ۱۱/۳۰ مورخه ۸۹/۶/۲۸ در محل دانشگاه تربیت معلم تشکیل شد. پس از ایراد خطابه دانشجو و پاسخ گویی به سوال های حاضران، هیئت داوران با توجه به کیفیت و کمیت تحقیق و نحوه ارائه کتبی و شفاهی؛ «پایان نامه» نامبرده را با نمره ۱۶٫۰ و با درجه عالی پذیرفت.

استاد راهنما: دکتر فواد چور آرین

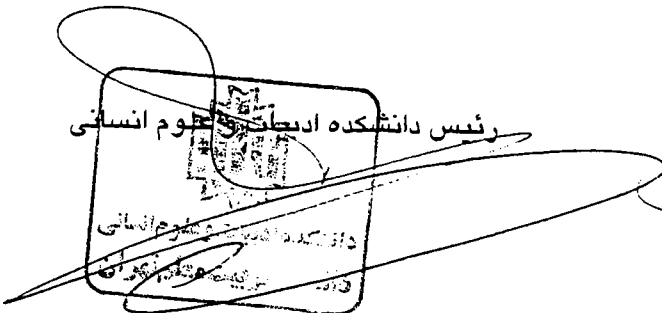
استادان داور:

۱- مدعو: دکتر سیدابوالفضل رضوی

۲- دانشی: دکتر محمدحسین رازنهان

رئیس دانشکده ادبیات و علوم انسانی

مدیر گروه آموزشی تاریخ

تقدیم به

استواری شانه های پدرم

و نهایت امید در چشمان خسته مادرم

که تمام دارایی من هستند.

تقدیر و تشکر

به مصداق حدیث «من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق» و ادای وظیفه و احترام، اینک که نگارش پایان نامه حاضر به پایان رسیده بر خود لازم می دانم از تمامی اساتید بزرگواری که افتخار شاگردیشان همیشه در ذهنم باقی خواهد ماند تشکر نموده و سلامتی و بهروزی ایشان را از خداوند بزرگ درخواست نمایم. سپاس ویژه از جناب آقای دکتر فواد پورآرین بدلیل تمام زحمات به خصوص مرارتهایی که در راهنمایی این پایان نامه متقبل گردیدند و دلسوزانه مرا تا پایان راه همراهی و راهنمایی فرمودند را دارم. از تمامی اعضای خانواده‌ام که در تمام مراحل زندگی و تحصیل همواره در کنارم بوده‌اند و مشوق من در زندگی‌ام بوده‌اند کمال تشکر را دارم، از دوست گرامی‌ام آقای علی شیدایی و خانواده محترم ایشان و به خصوص مادر ایشان، که در تمام مدت تحصیل در تهران همواره در کنار بنده بوده‌اند و همواره مرا یاری کرده تشکر می‌کنم. از تمام دوستانم به خصوص عدالت عزت پور، سلیمان خدادادی و مادح خیز و دیگر عزیزانی که بنده را در مراحل مختلف پژوهش و نگارش این پایان نامه تشویق نموده‌اند تشکر نموده و برای تمامی آن عزیزان آرزوی سلامتی و بهروزی را دارم.

در پایان نیز از زحمات مداومی که سرکار خانم احمد زاده منشی محترم گروه تاریخ دانشکده ادبیات و علوم انسانی متحمل گردیدند سپاس گذارم و توفیق رزوافزون تمامی عزیزان را از خداوند مسئلت می‌نمایم.

چکیده:

هدف بنیادین این پژوهش بررسی جشنهای دوهزار و پانصد ساله شاهنشاهی است؛ مسائلی که در آن مطرح می‌شود این است که چه علل و زمینه‌هایی باعث شد تا محمدرضا شاه اقدام به برگزاری این جشنها کند و اینکه این جشنها برای سلسله پهلوی چه پیامدها و نتایجی داشت. همچنین به نقش دولت-های بیگانه به خصوص رژیم صهیونیستی در برگزاری این جشنها پرداخته می‌شود.

روش این پژوهش اسنادی - کتابخانه‌ای و با رویکرد توصیفی تحلیلی است. کا در «آن حتی الامکان از اسناد و منابع دست اول استفاده شده است.

نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که:

۱- این جشنها با انگیزه پیوند دادن سلسله پهلوی به شاهنشاهی ایران باستان و کسب اعتبار و هویت تاریخی در سطح بین‌المللی و تحت الشعاع قرار دادن فرهنگ اسلامی مردم ایران آن زمان بود.

۲- پیامد مثبت این جشنها نشان دادن جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی ایران در سطح بین‌المللی و پیامدهای منفی آن بروز مخالفت‌های گسترده با دستگاه پهلوی و تشدید آنها چه در سطح شاه چه در داخل کشور و چه در سطح بین‌المللی، به دلیل حیف و میل کردن بودجه مردم نیازمند ایران و اشرافی‌گری و تفرعن شاه و درباریان بود.

۳- رژیم صهیونیستی نگاه ویژه‌ای به این جشنها داشتند و تلاش می‌کردند تا از طریق آن حمایت شاه را در زمان جدال با کشورهای عربی بدست آورند و با بزرگداشت کوروش کبیر به عنوان منجی یهودیان، میان آن رژیم و جامعه ایرانی پیوندی تاریخی علم کنند.

کلید واژه‌ها: جشنهای دوهزار و پانصد ساله شاهنشاهی، محمدرضا شاه، اسد الله علم، تخت جمشید، پاسارگاد، امام خمینی، ایران باستان، رژیم پهلوی، رژیم صهیونیستی.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	چکیده
۱.....	بخش اول: کلیات تحقیق.....
۲.....	۱-۱ مقدمه.....
۴.....	۲-۱ بیان مساله.....
۶.....	۳-۱ سوالات پژوهش.....
۶.....	۴-۱ فرضیات پژوهش.....
۷.....	۵-۱ اهداف پژوهش.....
۷.....	۶-۱ روش انجام پژوهش.....
۷.....	۷-۱ سازماندهی پژوهش.....
۸.....	۸-۱ پیشینه پژوهش.....
۱۲.....	۹-۱ نقد و بررسی منابع.....
۲۱.....	بخش دوم: علل و انگیزه های برگزاری جشن ها.....
۲۲.....	۱-۲ زمینه ها و اهداف برگزاری جشنها.....
۴۷.....	۲-۲ فرآیند شکل گیری جشن ها.....
۶۴.....	۳-۲ نقش دولت های بیگانه.....
۷۰.....	۱-۳-۳ صهیونیست ها.....
۷۹.....	۲-۳-۳ فرانسه.....
۸۱.....	۳-۳-۳ انگلیس.....
۸۴.....	۴-۲ هزینه جشن های دو هزار و پانصد ساله.....

۱۲۲.....	بخش سوم: چگونگی برگزاری جشنهای دوهزار و پانصد ساله
۱۲۳.....	۱-۳ اعلام برنامه های جشنها
۱۳۰.....	۲-۳ ورود اعضای دربار به شیراز
۱۳۱.....	۳-۳ شروع مراسم
۱۴۸.....	۴-۳ انتقال جشن به تهران
۱۵۲.....	بخش چهارم: نتایج و پیامدهای جشن
۱۵۸.....	۱-۴ ملاقات سران
۱۶۳.....	۲-۴ بازتاب بین المللی جشن ها
۱۷۸.....	۳-۴ مخالفت های جهانی با جشن ها
۱۹۸.....	۴-۴ مخالفت های داخلی با جشن ها
۲۱۰.....	۵-۴ مخالفت های درون حاکمیتی با جشن ها
۲۱۵.....	۶-۴ دفاع دربار از جشنها
۲۲۹.....	جمع بندی و نتیجه گیری
۲۳۶.....	منابع و مأخذ

ضمائم

بخش اول:

کلیات پژوهش

مقدمه

دهه ۱۳۴۰-۱۳۵۰ را می‌توان سالهای اوج قدرت محمد رضا شاه و تثبیت موقعیت او دانست، زیرا او به عنوان شاه ایران بر تخت سلطنت تکیه زده بود و همسرش فرح در عرصه فرهنگ نقش خود را به خوبی ایفا می‌کرد و سیلابی از دلارهای نفتی نیز به کشور سرازیر شده بود. شاه در این دهه توانست با کمک و حمایت گسترده و چند جانبه آمریکا از نفوذ نسبی در خاورمیانه برخوردار شود و با سرکوب حرکت های مردمی از جمله جنبش ملی نفت، قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ و تبعید انقلابیون و اجرای طرح هایی مانند انقلاب سفید قدرت خود را تا حد زیادی تثبیت کند. شاه در پی آن بود تا ایران را به عنوان یک کشور غربی نشان دهد، از این رو نزدیکی دولت ایران به غرب در زمان سلسله پهلوی و خصوصا شخص محمد رضا شاه به اوج خود رسید و این سبب شد تا عده‌ای در درون مملکت کلا طرح تقلید از غرب را مطرح کنند، اما برای رسیدن به این هدف بزرگترین مانع آنان اسلام بود، از این رو برای کنار زدن دین اسلام که به شدت در میان مردم نفوذ داشت به باستان گرایی نژاد پرستانه روی آوردند، که آن را پل عبور ایران به سوی غرب تلقی کردند.

محمد رضا شاه پهلوی با روی آوردن به آمریکا و غرب و تقلید از آنان، از مذهب و فرهنگ اسلامی ایرانی دور شد و کم کم سیاستی ضد دینی در پیش گرفت. از جمله برنامه های او برای رسیدن به این هدف تغییر تقویم اسلامی به شاهنشاهی و برگزاری جشن های دو هزار و پانصد ساله بود. در پی قدرت و عظمت طلبی شاه و نمایش آن، برنامه جشن های دو هزار و پانصد ساله شکل گرفت تا با استفاده از اشیایی گران قیمت و پر زرق و برق که هزینه گزاف آن از جیب ملت نیازمند

ایران داده می شد ، دستگاه شاهنشاهی خود را بزرگ جلوه دهد و چهره واقعی ضعیف و بی اراده خود را در پس این تجملات پنهان کند .

زمزمه برگزاری جشن های دو هزار و پانصد ساله از سال ۱۳۳۷ بوجود آمد. ابتدا سال ۱۳۴۰ را به عنوان سال برگزاری جشن در نظر گرفته بودند که به خاطر مشکلات مالی و عدم تامین بودجه لازم انجام نشد؛ تاریخ برگزاری این جشن در چهارمین مرحله سال ۱۳۴۶ در نظر گرفته شد، لیکن باز هم بنا به دلایل مالی و برگزاری جشن تاجگذاری این جشنها برگزار نشد؛ چون از نظر شاه جشن تاجگذاری نسبت به جشن دو هزار و پانصد ساله گستردگی و اهمیت بیشتری در بعد خارجی داشت و به نوعی بر قدرت رسمی شاه می افزود، در سال ۱۳۴۶ برگزار شد و جشن های دو هزار و پانصد ساله به سال ۱۳۴۸ موکول گردید که در آن تاریخ نیز به دلایلی برگزار نشد تا سر انجام در آخرین مرحله روز ۲۰ مهر ۱۳۵۰ به عنوان تاریخ برگزاری جشنها در نظر گرفته شد.

این جشن ها که مورد حمایت بعضی از دولت های خارجی، به خصوص آمریکا، فرانسه و رژیم صهیونیستی بود و با هزینه ای بالغ بر ۱۵۰ میلیون دلار برگزار شد ملت ایران را بیش از اندازه تحقیر و خشمگین کرد؛ در حالی که شاه آن را جشن مردم ایران می خواند، اما هیچ یک از افراد ملت ایران در آن شرکت نداشتند؛ شاه با برگزاری این جشن ها فقط به محبوبیت خود نزد دیگر کشورها خصوصاً کشورهای اروپایی و آمریکا می اندیشید و هیچ توجهی به ملت ایران نداشت. وی برای توجیه هویت و مشروعیت حکومت خود و خاندانش به یک تاریخ پیوسته و دامنه دار احتیاج داشت؛ تاریخی که نسبت و اصالت او را اثبات می کرد؛ این شد که به سوی دوره ایران باستان و حکومت

کوروش کبیر رفت و تلاش کرد تا با بزرگداشت آن دوران و نشان دادن ضرورت وجود سلطنت و شاهنشاهی در ۲۵۰۰ سال تاریخ ایران، سلسله پهلوی را وارث اصیل و شایسته آن قلمداد کند.

بیان مساله:

جشن های دو هزار و پانصد ساله شاهنشاهی به عنوان عظیم ترین پروژه تبلیغی و کاربردی برای دستگاه سلطنت پهلوی بود. این جشن ها به مثابه نمادی از فرهنگ باستان گرایی شاهنشاهی با اهداف غرب به ویژه تمایلات صهیونیسم جهانی پیوند داشت. کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲؛ ۲۵ سال حکومت محمد رضا شاه را حفظ کرد و در طی این زمان بنگاه های نفتی غرب توانستند با نرخ مناسب و ارزان ۲۵ میلیارد بشکه نفت از ایران خارج کنند، از این پس تلاش هیئت حاکمه بر این بود که از ایران چهره ای مدرن به جهانیان نشان دهند، نگاهی به نوشته های شاه حاکی از این است که او ظاهرا به همسویی با تمدن غرب علاقه زیادی نشان می داد و این الگو برداری از تمدن پر هیمنه غرب سبب می شد که شاه اقدام به ساخت مراکز خرید و لوکس در کشور کند، شاه در نوعی خود باوری فرو رفته بود که جزء با شعار به سوی دروازه های تمدن بزرگ، هیچ چیز نمی توانست بزرگی او را نشان دهد، او می خواست با این بزرگ نمایی به عنوان رهبری مترقی از سوی جهان مدرن تلقی شود؛ نزدیکی به غرب در زمان سلسله پهلوی و خصوصا شخص محمد رضا شاه به اوج خود رسید و این سبب شده بود تا عده ای در درون مملکت طرح تقلید از غرب را مطرح کنند؛ آنان برای تغییر و مطرح کردن ایران در جامعه بین المللی به غرب روی آوردند و برای رسیدن به این هدف بزرگترین مانع آنان اسلام بود. از این رو برای کنار زدن دین و مذهب اسلام به باستان گرایی

روی آوردند، که این خود پل عبور ایران به غرب بود، اسلامی که به شدت در مردم نفوذ کرده بود و جدایی آن از جامعه به راحتی ممکن نبود.

محمد رضا شاه پهلوی با روی آوردن به آمریکا و غرب و تقلید از آنان از مذهب و فرهنگ ایرانی دور شد و کم کم یک سیاست ضد دینی در پیش گرفت برنامه های او برای رسیدن به این اهداف تغییر تقویم هجری به شاهنشاهی و برگزاری جشن های دو هزار و پانصد ساله بود.

شاه از برپایی این جشنها هدفهای چندی را دنبال می کرد. وی با اجرای این مراسم سعی داشت که بر اصالت نهاد سلطنت در ایران به مدت دو هزار و پانصد سال و تداوم این نهاد تا فرمانروایی خود تأکید کند و به ایرانیان بفهماند که ایران کشور بزرگی شده، و او به عنوان پادشاه این کشور، «وارث و نگهبان یک تاج و تخت ۲۵۰۰ ساله» است. وی همچنان در پی کسب وجهه بین المللی برای حکومت خود و تحکیم مشروعیت سلسله پهلوی بود تا بتواند در سایه آن، اعتماد دولتمردان بیگانه را برای سرمایه گذاری بیشتر در ایران به دست آورد.

خود بزرگ بینی و برتری جویی از دیگر انگیزه های شاه برای برگزاری جشن ۲۵۰۰ ساله بود. شاه در مقایسه با بسیاری از شخصیتهای مطرح جهان که از وجهه مردمی نیز برخوردار بودند، در میان مردم ایران جایگاهی نداشت. وی هیچ امتیاز ویژه ای نداشت تا در برابر آن به خود ببالد. نه از نسب بهره ای داشت و نه از کمال، او برای جبران این سرخوردگی و نیز کسب اعتبار کاذب امیدوار بود که با پیوند دادن حکومت خود به شاهنشاهی ایران باستان و احیای باستان گرایی یا نادیده گرفتن تأثیر انکار ناپذیر اسلام در تاریخ هزار و چهارصد ساله گذشته ایران، خود را در برابر جهانیان به عنوان پادشاهی توانا و بی همتا قلمداد کند.

در این پایان نامه ما به دنبال این هستیم تا به بررسی علل و زمینه های که موجب شد تا شاه اقدام به برگزاری این جشن ها کند پردازیم و در ادامه نیز به بررسی نقش و اهداف دولت های بیگانه از شرکت در برگزاری جشن ها و در پایان نیز به بیان نتایج و پیامد ها این جشن ها برای رژیم می پردازیم.

سوالات پژوهش:

سوالات اصلی

- ۱- انگیزه رژیم از برگزاری جشن های دو هزار و پانصد ساله چه بود؟
- ۲- این جشن ها برای دستگاه سلطنت پهلوی چه پیامد هایی داشت؟

سوال فرعی

- ۱- نگاه ویژه رژیم صهیونیستی نسبت به این جشن ها چگونه بود؟

فرضیات پژوهش:

فرضیات اصلی:

- ۱- این جشن ها با انگیزه پیوند دادن سلسله پهلوی به شاهنشاهی ایران باستان و کسب اعتبار و هویت تاریخی در سطح بین المللی و تحت الشعاع قرار دادن فرهنگ اسلامی مردم ایران آن زمان بود.
- ۲- پیامد مثبت این جشن ها نشان دادن جاذبه های تاریخی و فرهنگی ایران در سطح جهان و پیامد منفی آن مخالفت گسترده با شاه در بین مردم ایران و حتی در سطح بین المللی با این جشن ها بود.

فرضیه فرعی:

۱-نگاه ویژه رژیم به این جشن ها بدست آوردن حمایت شاه ایران در زمان جدال با کشورهای عربی و دیگری بزرگداشت کوروش کبیر به عنوان منجی یهودیان بود.

اهداف پژوهش:

غرض از پرداختن به این پژوهش ریشه یابی علل و زمینه های برگزاری جشن های دو هزار و پانصد ساله و سپس بررسی نتایج و پیامدهای مثبت و منفی این جشنها می باشد. در این پایان نامه همچنین به بررسی نقش دول خارجی به خصوص رژیم صهیونیستی در برگزاری این جشنها و اهداف آنان در همکاری با شاه ایران در این باره پرداخته می شود

روش انجام پژوهش:

روش تحقیق در این پژوهش، روش بررسی و تحقیق با رویکردی توصیفی - تحلیلی است، در این روش از روش کتابخانه ای و با تکیه بر اسناد به بررسی این موضوع پرداخته می شود.

سازماندهی پژوهش:

این پایان نامه در سه بخش تهیه و تنظیم گردیده است؛ بخش اول تحت عنوان علل و انگیزه های برگزاری جشن های دو هزار و پانصد ساله است در این قسمت به بررسی اهداف شاه از برگزاری این جشنها در سه محور کلی گرایش به باستان گرایی، مخالفت و دشمنی با دین اسلام، کسب وجهه

بین المللی و بدست آوردن حمایت دولت‌های خارجی پرداخته می‌شود و سپس از نقش دولت‌های بیگانه (رژیم صهیونیستی، فرانسه، انگلیس) و اهداف آنان از شرکت در این جشنها و کمک به هرچه باشکوهتر برگزار شدن آن با تکیه خاص بر اهداف رژیم صهیونیستی خواهیم نوشت و در پایان بخش به طور مفصل هزینه های برگزاری این جشنها برای رژیم پهلوی با تکیه بر اسناد مورد بررسی قرار می‌گیرد.

بخش دوم ذیل عنوان چگونگی برگزاری جشن‌ها به شرح مراسم های انجام شده در شیراز و سپس مراسم تهران پرداخته می‌شود.

بخش سوم با عنوان آثار و نتایج جشن‌ها، که طی آن به بررسی آثار و نتایج، منفی و مثبت این جشن‌ها پرداخته می‌شود و به طور خاص از ملاقات های سران کشورها؛ بازتاب بین المللی جشنها، مخالفت های جهانی با این جشنها و مخالفت های داخلی توسط مردم و روحانیون با تاکید بر مخالفت و انتقادهای امام خمینی (ره) و نیز مخالفت‌ها و موافقت‌های درون حاکمیتی خواهیم نوشت.

پیشینه پژوهش:

کارهایی که درباره این موضوع در کشور انجام شده است بسیار اندک است. اولین و مهمترین پژوهش در این خصوص کتاب بزم اهریمن (جشنهای دوهزار و پانصد ساله به روایت اسناد ساواک و دربار) چاپ مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات است که اولین چاپ آن در سال ۱۳۷۷ و در چهار جلد بوده است و حاوی اسناد جشنهای دوهزار و پانصد ساله می‌باشد. در مقدمه هر کدام

از جلد‌های کتاب مطالبی درباره جشنهای ۲۵۰۰ ساله بیان شده است که تقریباً بر محور اسناد ساواک و دربار تفسیر می‌شود.

جلد اول اسناد سالهای ۱۳۳۷ تا ۱۳۴۲ را شامل میشود که با گزارش رایزن فرهنگی دربار آغاز و تا پایان سال ۱۳۴۲ (سومین تاریخ قطعی برگزاری جشن) ادامه می‌یابد.

جلد دوم اسناد مربوط به سالهای ۱۳۴۲ تا ۱۳۴۷ می‌باشد.

جلد سوم اسناد مربوط به سالهای ۱۳۴۷ تا ۱۳۴۹ است که به صورت تاریخی و منظم چیده شده است.

جلد چهارم اسناد مربوط به سالهای ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۱ است که به صورت چینش تاریخی منظم شده است.

اثر بعدی و آخرین کتابی که در کشور درباره جشنهای ۲۵۰۰ ساله کار شده است، کتاب صورتک (گذری بر جشنهای دوهزار و پانصد ساله) است که توسط سازمان اسناد انقلاب اسلامی در اندازه قطع جیبی و از مجموعه کتب «دانستنی‌هایی برای جوانان» چاپ شده است. این کتاب حالت گزارش یک خبرنگار از جشنها را دارد و به طور خلاصه به برگزاری مراسم پراخته است و بحثی درباره علل و زمینه‌های برگزاری جشن یا پیامدها و دیگر مسائل اساسی آن ندارد.

مقاله‌هایی نیز درباره جشنها نوشته شده است؛ اولین و مهمترین مقاله‌ای که در این باره وجود دارد نوشته مختار حدیدی در سال ۱۳۷۷ با عنوان «نگاهی به اسناد محرمانه جشن‌های دوهزار و پانصد ساله شاهنشاهی پهلوی دوم و نمونه اندیشه باستان‌گرایانه» می‌باشد که در مجله مطالعات تاریخ معاصر ایران چاپ شده است. اهمیت این مقاله به اسنادی است که نویسنده از طریق موسسه

مطالعات و تاریخ معاصر ایران بدست آورده و مورد استفاده قرار داده است. و چون در حال حاضر نیز این اسناد به دلایل نامعلومی وجود ندارد و نویسنده اصل حدود ۵۰ سند را در پایان مقاله آورده است اهمیت خاص دارد. این مقاله درباره پشتوانه مالی دولت و برنامه های آنان برای تامین هزینه جشنها می باشد و به خود جشنها و علل و زمینه های آن و یا پیامدهایش اشاره ای ندارد.

همچنین مقاله هایی نیز در سایت های مختلف وجود دارد که البته نویسنده ندارد و توسط موسسات چاپ شده است.

اولین آنها مقاله ای است که در سایت حوزه علمیه خاوران (www.wch.ir/index.php) با عنوان «جشنهای دوهزار و پانصد ساله، چرا و چگونه؟» وجود دارد و به طور خلاصه به جشنها پرداخته و سعی شده است به طور خلاصه درباره هر قسمت از جشنها توضیحاتی را ارائه دهد. اما نویسنده مقاله که نامشخص است در مقاله خود از منابع که استفاده کرده هیچ ذکری نمی کند.

همچنین مقاله ای در سایت سازمان اسناد انقلاب اسلامی وجود دارد به عنوان جشنهای دو هزار و پانصد ساله که در ۲ صفحه می باشد.

با توجه به جستجوهایی که انجام شده در سایت های مرجع مانند www.irandoc.ac.ir و www.sid.ir و بررسی هایی که در کتابخانه های دانشگاه های کشور انجام شده است، پژوهشی تحت این عنوان یافت نشد.

لذا با توجه به اهمیت موضوع و نقش آن در تضعیف سلسله پهلوی و پراکندگی منابع آن و عدم

دسترسی همگان به این منابع، در این پایان‌نامه به دنبال این هستیم تا پژوهشی جامع ارائه دهیم.

نقد و بررسی منابع

در تدوین این پایان نامه از منابع متعددی استفاده شده است که در یک تقسیم بندی کلی می‌توان آنان را به سه دسته تقسیم کرد.

الف) - اسناد

ب) - نشریات

ج) - منابع پژوهشی

الف) اسناد

۱ - اسناد و مدارک منتشر شده

مهمترین و کاملترین کاری که در این باره انجام شده است کتاب «بزم اهریمن (جشنهای دوهزار و پانصد ساله به روایت اسناد ساواک و دربار)» چاپ مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات است که اولین چاپ آن در سال ۱۳۷۷ و در چهار جلد بوده است و حاوی اسناد جشنهای دوهزار و پانصد ساله می‌باشد. در مقدمه هر کدام از جلدهای کتاب مطالبی درباره جشنهای ۲۵۰۰ ساله بیان شده است که تقریباً بر محور اسناد ساواک و دربار تفسیر می‌شود.

جلد اول، اسناد سالهای ۱۳۳۷ تا ۱۳۴۲ را شامل می‌شود که با گزارش رایزن فرهنگی دربار آغاز و تا پایان سال ۱۳۴۲ (سومین تاریخ قطعی برگزاری جشن) ادامه می‌یابد.

جلد دوم، اسناد مربوط به سالهای ۱۳۴۲ تا ۱۳۴۷ می‌باشد.